

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

AGDER ENERGI VANNKRAFT AS

Arendal / Kristiansand, 20. oktober 2017

4544 Fossdal

Deres ref.:
Aleksander Andersen (Agder Energi Vannkraft AS)

Vår ref.(bes oppgitt ved svar):
2017/9146
Saksbehandler:
Ildikó Nordensvan

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Agder Energi Vannkraft

Kontrollnummer: 2017.078.I.FMAV

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Aleksander Andersen (Agder Energi Vannkraft AS)

Fra Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder:
Ildikó Nordensvan

Andre deltagere fra virksomheten:

Gunnar Gulli HMS/KS-leder (TT Anlegg AS)
Tor Åmdal prosjektleder (Agder Energi vannkraft AS)

Andre deltagere fra Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder:
Veronica Skjævestad

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Agder Energi Vannkraft (AEVK) og omfatter prosjekt ved utbygging av nye dammer Skjerkevatn i Åseral kommune den 27.09.2017. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder avdekket 2 avvik og ga ingen anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

- Massehåndtering er ikke i tråd med vilkår i tillatelsen.
- Virksomheten har utslipp av urensset prossesvann til resipient.

Anmerkninger:

- Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

20. oktober 2017	Ildikó Nordensvan	Veronica Skjævestad
dato	kontrollør	seniorrådgiver
	Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder	

Kopi av rapporten sendes til:

- Åseral kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: AGDER ENERGI VANNKRAFT AS	
Organisasjonsnr.: 989396188	Eies av: 882973972
Bransjenr. (NACE-kode): 35.111 - Produksjon av elektrisitet fra vannkraft	

Kontrollert enhet

Navn: Agder Energi Vannkraft	Anleggsnr.: 1026.0026.01
Kommune: Åseral	Fylke: Vest-Agder
Anleggsaktivitet: Midlertidig anleggsvirksomhet	
Tillatelse gitt: 17. desember 2013	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Fylkesmannens aksjon for samferdselsutbygging 2017.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr
- Avfall
- Utslipp til luft
- Massehåndtering

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

AEVK plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må AEVK innen 30. november 2017 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere sender svarbrevet eller e-post (fmavpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder v/Ildikó Nordensvan.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 14. september 2017. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil AEVK bli ilagt et gebyr på kr 19 400,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Massehåndtering er ikke i tråd med vilkår i tillatelsen.

Avvik fra:

Utslippstillatelse av 17.12.2013, *B. Massedeponi*

Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 7 plikt til å unngå forurensning

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), § 5, annet ledd pkt. 6

Kommentarer:

Fylkesmannen har i utslippstillatelsen presisert at det må legges særlig vekt på å etablere løsninger for å unngå forurensningstilførsel fra massedeponier og at vann/avrenning fra slike må derfor renses før utslipp. I konsesjonsbehandlingen har vi lagt til grunn at massedeponier for jord og lignende (skrotmasser) skal plasseres på angitte steder og overvåkes. Det står også i tillatelsen at ev. endringer i forhold til godkjente planer for tiltak skal sendes Fylkesmannen, jf. tillatelsens pkt. G. *Endringer*.

Ved tilsynet la vi merke til at skrotmasse (toppmasse med jord, myr og planterester) er deponert langs ved resipienten. Denne endringen ble ikke meldt inn til Fylkesmannen.

AEVK og TT-anlegg/Skanska opplyste at dette området er reguleringszone og vil bli dekket av vann og at jordmassene vil bli vasket ut til vannforekomsten. I henhold til forurensningsloven § 7 har virksomheten plikt til å unngå forurensning. Håndtering av overskuddsmasser og skrotmasser skal ikke føre til forurensning eller forsøpling. I henhold til internkontrollforskriften skal virksomheten utarbeide miljørisikovurdering som skal oppdateres når virksomheten innfører nye aktiviteter. Fylkesmannen har i tillatelsen stilt krav om at bedriften til enhver tid skal ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Miljørisikovurderingen skal i tillegg omfatte en plan for risikoreduserende tiltak. Vi kan ikke se at AEVK sin miljørisikovurdering omfatter oppdatert kartlegging og vurdering av konsekvenser av massehåndtering langs resipienten. Det er stor risiko for utvasking fra massetipp i reguleringszone fører til relativt store utslipp av finstoff/jord med organisk materiale og partikler til vassdrag. Utslipp av partikler og organisk materiale kan føre til nedslamming, redusert lysforhold og/eller ha andre negative miljøpåvirkninger.

Massedeponering langs ved Skjerka, bilde er tatt av Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder den 27.9.2017

Vi minner om utslippstillatelsens krav om overvåking i driftsfasen, jf. tillatelse pkt B. *Massedeponi, driftsfase*. Vi forventer at AEVK sender overvåkingsprogrammet så fort som mulig til Fylkesmannen.

Avvik 2

Virksomheten har utslipp av urensset prosessvann til resipient.

Avvik fra:

Utslippstillatelse av 17.12.2013, A.2. *Utslipp til vann*

Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 7 plikt til å unngå forurensning

Kommentarer:

I henhold til utslippstillatelsen skal virksomheten ha løsninger for å unngå forurensningstilførsler, og driftsvannet (drensvann, bore- og spylevann) må derfor renses før utslipp. Renseinnretninger må dimensjoneres riktig og virksomheten skal sørge for tilstrekkelig rensetrinn for å redusere forurensende utslipp. Det skal foreligge dokumentasjon på dette. Det tillates utslipp av rensset avløpsvann fra anleggsdriften til Skjerkevatn, men utslipp må kunne kontrolleres og må gi minst mulig ulempe.

Fylkesmannen observerte ved tilsynet at partikkelforurensset avløpsvann ble pumpet ut til Skjerkevatn uten nødvendig oppholdstid i sedimenteringsbasseng. Vi observerte svært blakket vann i resipienten både ved utslippspunktet og langs Skjerkevatn. Entreprenøren kunne ikke dokumentere at utslippet ikke medfører fare for vannmiljøet. Det ble heller ikke tatt prøver fra utslippet.

Utslipp av prosessvann fra riggområde, bilde er tatt av Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder den 27.9.2017

7. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under inspeksjonen.

8. Andre forhold

Status for prosjektet

AEVK bygger to nye steinfyllingsdammer ved Skjerkevatn i Åseral kommune. Dammene skal erstatte fem gamle dammer som ble bygget under andre verdenskrig. Dammene ved Skjerkevatn vil bli de største som er bygget i Norge på lang tid. Planene innebærer utvidet regulering av Skjerkevatn. Byggeperioden er beregnet på fire år fra 2014 til 2018.

AEVK har utslippstillatelse fra Fylkesmannen for utbygging av nye dammer mm. ved Skjerkevatn. Tillatelsen omfatter vilkår for utslipp til vann i anleggsfasen, inkludert utslipp fra riggområde og tunneldriving. I tillegg er det stilt krav om massehåndtering.

Utslipp fra tunnelbygging

Det ble etablert måleregime for utslipp av prosessavløp fra tunneldriving. Det var relativt lite avløpsvann fra denne aktiviteten og renseanlegget fungerte godt. Ingen overskridelse ble rapportert under denne fasen. AEVK tok ukeblandprøver av suspendert stoff mens pH ble kontinuerlig målt.

Om oljeutskiller i verksted

Verksteder må ha utslippstillatelse til utslipp av oljeholdig avløpsvann. Kommunen er forurensningsmyndighet etter forurensningsforskriften kapittel 15. Utslippstillatelsen fra Fylkesmannen regulerer oljeholdig prosessvann fra tunnelbygging, jf. pkt. A.3. Miljøkontrollprogram for anleggsfasen.

Internkontrollforskriften stiller krav om skriftlige rutiner for å sikre at virksomheten overholder kravene i bl.a. utslippstillatelsen og i regelverket. Dette innebærer at virksomheten må ha en skriftlig rutine for regelmessig tømning/vedlikehold av oljeutskiller. Det må i tillegg finnes en plan for prøvetaking ved utløpet av oljeutskilleren for å kontrollere at oljeutskilleren fungerer som den skal.

Ved tilsynet kunne AEVK ikke fremvise utslippstillatelse for oljeutskilleren i verkstedet. I etterkant har vi fått kopi av en tillatelse men denne regulerer kun sanitærvløpsvann.

Etter tilsynet opplyser AEVK også i e-post at de har oppfattet det slik at det er Fylkesmannens utslippstillatelse som regulerer all utslipp av oljeholdig avløpsvann.

AEVK har en sjekkliste for kontroll av oljeutskilleren, men vi kunne ikke se ved tilsynet at det ble tatt prøver av utslippet.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Redegjørelse for vannrenseanlegg for prosessvann
- Prøvetakingsinstruks tunnelarbeid dammer Skjerkevatn
- Driftsinstruks renseanlegg dammer Skjerkevatn
- Kontrollplan ytre miljø og arealbruk for Skjerka dammer
- Risikovurdering
- Utslippstillatelse fra Åseral kommune
- Sjekkliste for kontroll av oljeutskiller
- Resultat etter prøvetaking av slam
- Resultat etter støvmåling (asfaltfabrikk)
- Dammer Skjerkevatn – Byggherrens miljøoppfølgingsprogram

10. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)